INFORMATICS DEVELOPMENT AGENCY
Digitally signed by INFORMATICS DEVELOPMENT AGENCY
Date: 2018.02.14 12:19:38 EET
Reason:
Location: Athens

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

Δ/ΝΣΗ ΚΥΡΙΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΩΝ (Δ15)
ΤΜΗΜΑ : Δ΄
Πληροφορίες : Ε. Ράπτη
Τηλέφωνο : 210 3368109

Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΣΘΕΤΗΣ ΚΑΙ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (Δ16)
ΤΜΗΜΑ : Ε΄
Πληροφορίες : Μ. Βογιατζόγλου
Ε. Σπύρου
Τηλέφωνο : 213 15 16 746
213 15 16 755

Δ/ΝΣΗ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΩΝ (Δ18)
ΤΜΗΜΑ : Γ΄
Πληροφορίες : Κ. Παπανικολάου
Τηλέφωνο : 213 15 16 809

Δ/ΝΣΗ ΠΑΡΟΧΩΝ ΚΥΡΙΑΣ
ΣΥΝΤΑΞΗΣ (Δ17)
ΤΜΗΜΑ : Α΄
Πληροφορίες : Ε. Βρέκου
Τηλέφωνο : 213 15 16 791

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 10110 - Αθήνα
FAX : 210 - 3368116

Αθήνα, 14 / 2 / 2018

Αριθ. Πρωτ. : Δ.15 / Δ / οικ. 3376 / 73

ΠΡΟΣ : 1. ΕΦΚΑ

Γενική Διεύθυνση Εισφορών και Ελέγχων

Σατωβριάνδου 18
104 32 Αθήνα

2. ΕΤΕΑΕΠ

Γραφείο κ. Διοικητή

Φιλελλήνων 13 – 15
105 57 Αθήνα

ΘΕΜΑ : «Γνωστοποίηση άρθρου 20 του ν.4488/2017 – Αποσύνδεση ασφάλισης από ιδιότητα»

Με τις διατάξεις του άρθρου 20 του ν.4488/2017 (ΦΕΚ Α΄ 137/13-9-2017) επέρχονται μεταβολές στο καθεστώς ασφάλισης των μηχανικών και των δικηγόρων στον ΕΦΚΑ και το ΕΤΕΑΕΠ, αναδρομικά από 1/1/2017, με βασικό στοιχείο την αποσύνδεση της υποχρεωτικής υπαγωγής στην ασφάλιση των ανωτέρω φορέων από την εγγραφή στους οικείους επαγγελματικούς συλλόγους.

Ειδικότερα, με την κοινοποιούμενη ρύθμιση επέρχονται οι εξής μεταβολές στο καθεστώς ασφάλισης των ανωτέρω προσώπων:

Α. Ασφάλιση Μηχανικών

Από τις καταστατικές διατάξεις του πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ (άρθρο 6 του α.ν.2326/1940, όπως ισχύει) προβλέπεται η υποχρεωτική υπαγωγή στην ασφάλιση του ανωτέρω πρώην φορέα, και από 1/1/2017 στον ΕΦΚΑ, των μελών του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας (ΤΕΕ), από την ημερομηνία εγγραφής τους σε αυτό, ανεξάρτητα εάν ασκούν ή όχι το επάγγελμα.

Συνεπώς, με βάση την ανωτέρω ρύθμιση για την υπαγωγή στην υποχρεωτική ασφάλιση του πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ αρκούσε η εγγραφή στο ΤΕΕ, χωρίς να εξετάζεται για τους ελεύθερους επαγγελματίες εάν έχει πραγματοποιηθεί έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ.

Με το άρθρο 20 παρ. 1 του ν.4488/2017 επέρχεται μεταβολή στο ανωτέρω καθεστώς, και τίθεται ως προϋπόθεση η ταυτόχρονη έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ. **για την ασφάλιση των μηχανικών που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα** στον ΕΦΚΑ (πρώην ΕΤΑΑ – Τομείς Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων), για κύρια σύνταξη και υγειονομική περίθαλψη. Σε περίπτωση διακοπής άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας και διαγραφής από τη Δ.Ο.Υ. διακόπτεται η υποχρεωτική ασφάλιση στον ΕΦΚΑ.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αντίστοιχα για τα εν λόγω πρόσωπα ως προς την ασφάλισή τους στο ΕΤΕΑΕΠ για επικουρική ασφάλιση και εφάπαξ παροχή (πρώην Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων και πρώην Τομέας Πρόνοιας Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων του ΕΤΑΑ) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του ν.4387/2016.

Ειδικά για τους μηχανικούς που είναι μέλη του ΤΕΕ και δεν έχουν έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ. ως φυσικά πρόσωπα, **αλλά μετέχουν ως εταίροι ή μέλη ή διαχειριστές σε εταιρείες με τεχνικό αντικείμενο** (αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο), ανεξαρτήτως της νομικής μορφής αυτών, και για τις οποίες έχει γίνει έναρξη στη Δ.Ο.Υ. ως μη φυσικά πρόσωπα και είναι καταχωρημένες στο ΓΕΜΗ ή στο Βιβλίο Τεχνικών Επωνυμιών που τηρείται στο ΤΕΕ, η ασφάλισή τους στον ΕΦΚΑ (πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ) και στο ΕΤΕΑΕΠ είναι υποχρεωτική.

Επισημαίνουμε ότι στις περιπτώσεις μηχανικών, εγγεγραμμένων στο ΤΕΕ, που **παρέχουν εξαρτημένη εργασία ως μηχανικοί**, η ασφάλιση στον ΕΦΚΑ (πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ) και στο ΕΤΕΑΕΠ είναι υποχρεωτική χωρίς να εξετάζεται εάν έχει πραγματοποιηθεί έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ.

Β. Ασφάλιση Δικηγόρων

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του Ν.Δ. 4114/1960, όπως ισχύει, στην ασφάλιση του πρώην ΕΤΑΑ – Τομέας Ασφάλισης Νομικών υπάγονται υποχρεωτικά οι δικηγόροι που έχουν δικαίωμα άσκησης του επαγγέλματος σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων, από την εγγραφή τους στα μητρώα του οικείου δικηγορικού συλλόγου. Επιπλέον, από τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 4 του ανωτέρω Νομοθετικού Διατάγματος προβλέπεται ότι δεν συνυπολογίζεται στο χρόνο ασφάλισης το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο δικηγόρος δεν ασκεί πράγματι το λειτούργημα. Για την απόδειξη άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος έχουν εφαρμογή τα προβλεπόμενα από το π.δ. 299/1999.

Αντίστοιχα, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, οι νόμιμα διορισμένοι δικηγόροι που έχουν εγγραφεί στα μητρώα του οικείου δικηγορικού συλλόγου Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης και Επαρχιών, εφόσον ασκούν ενεργά και αποκλειστικά το δικηγορικό λειτούργημα και διατηρούν την επαγγελματική τους εγκατάσταση στην περιφέρεια του αντίστοιχου Πρωτοδικείου Αθηνών, Εφετείου Πειραιώς, Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης και στο αντίστοιχο Πρωτοδικείο της Επαρχίας, καθώς και οι τελούντες σε νόμιμη αναστολή ασκήσεως του επαγγέλματος του δικηγόρου, ασφαλίζονται υποχρεωτικά στους αντίστοιχους Τομείς Υγείας Δικηγόρων Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης και Επαρχιών από την ίδια ημερομηνία εγγραφής τους στο πρώην Ταμείο Νομικών.

Με το άρθρο 20 παρ. 2 του ν.4488/2017 τίθεται ως προϋπόθεση η ταυτόχρονη έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ. **για την ασφάλιση των δικηγόρων που ασκούν ελεύθερο επάγγελμα** στον ΕΦΚΑ (πρώην ΕΤΑΑ – Τομείς Νομικών), για κύρια σύνταξη και υγειονομική περίθαλψη. Σε περίπτωση διακοπής άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας και διαγραφής από τη Δ.Ο.Υ. διακόπτεται η υποχρεωτική ασφάλιση στον ΕΦΚΑ.

Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αντίστοιχα για τα εν λόγω πρόσωπα ως προς την ασφάλισή τους στο ΕΤΕΑΕΠ για επικουρική ασφάλιση και εφάπαξ παροχή (πρώην Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Δικηγόρων και πρώην Τομέας Πρόνοιας Δικηγόρων Αθηνών του ΕΤΑΑ) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 76 του ν.4387/2016.

Επισημαίνουμε ότι στις περιπτώσεις **δικηγόρων με έμμισθη εντολή** η ασφάλιση στον ΕΦΚΑ (πρώην ΕΤΑΑ – Τομείς Νομικών) και το ΕΤΕΑΕΠ είναι υποχρεωτική από την ημερομηνία ανάληψης της έμμισθης εντολής, χωρίς να εξετάζεται εάν έχει πραγματοποιηθεί έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ.

Σημειώνουμε ότι οι ρυθμίσεις του άρθρου 20 του ν.4488/2017 εφαρμόζονται και στους **δικηγόρους που τελούν σε αναστολή** σύμφωνα με τον Κώδικα Δικηγόρων (ν.4194/2013). Συνεπώς, δικηγόροι που τελούν σε αναστολή και έχουν προχωρήσει σε διακοπή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ. δεν υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ (πρώην ΕΤΑΑ – Τομείς Νομικών).

Ειδικά για τους **δικηγόρους που είναι εταίροι σε δικηγορικές εταιρείες** σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα Δικηγόρων (ν.4194/2013), η υπαγωγή τους στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ (πρώην ΕΤΑΑ – Τομείς Νομικών) και του ΕΤΕΑΕΠ είναι υποχρεωτική. Στις περιπτώσεις αυτές θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία έναρξης εργασιών μη φυσικού προσώπου στη Δ.Ο.Υ για τη δικηγορική εταιρεία και η καταχώρισή της στο ειδικό βιβλίο (μητρώο εταιρειών) που τηρείται από τον δικηγορικό σύλλογο της έδρας της εταιρείας.

Παράδειγμα 1 : Μηχανικός ή Δικηγόρος που εγγράφεται στο ΤΕΕ ή τον Δικηγορικό Σύλλογο αντίστοιχα την 1/10/2017, χωρίς να έχει πραγματοποιήσει έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ., δεν υπάγεται στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ.
Ο εν λόγω μηχανικός ή δικηγόρος προχωρά σε έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ. την 1/12/2017, οπότε από την ημερομηνία αυτή υπάγεται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ.

Παράδειγμα 2 : Μηχανικός, εγγεγραμμένος στο ΤΕΕ από 1/6/2006 και ο οποίος έχει διακόψει την επαγγελματική δραστηριότητα στη Δ.Ο.Υ. την 1/1/2015.
Ο εν λόγω μηχανικός υπαγόταν υποχρεωτικά στην ασφάλιση των πρώην Τομέων Μηχανικών του ΕΤΑΑ μέχρι 31/12/2016 λόγω ιδιότητας (εγγραφή στο ΤΕΕ).
Από 1/1/2017 δεν υπάρχει υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ για κύρια σύνταξη και από 1/10/2017 για υγειονομική περίθαλψη, και από 1/1/2017 στο ΕΤΕΑΕΠ (για επικουρική ασφάλιση και εφάπαξ παροχή).

Παράδειγμα 3 : Μηχανικός που εγγράφεται στο ΤΕΕ από 1/10/2017, χωρίς να έχει πραγματοποιήσει έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ.
Ο εν λόγω μηχανικός από 1/12/2017 παρέχει εξαρτημένη εργασία ως μηχανικός και υπάγεται υποχρεωτικά από την ανωτέρω ημερομηνία στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ (για κύρια και υγειονομική περίθαλψη) και του ΕΤΕΑΕΠ (για επικουρική σύνταξη και εφάπαξ παροχή).

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος προχωρήσει πρώτα σε διαγραφή από τους οικείους επαγγελματικούς συλλόγους (ΤΕΕ, Δικηγορικό Σύλλογο) και διακόψει μεταγενέστερα την επαγγελματική δραστηριότητα στη Δ.Ο.Υ., η ασφάλιση στον ΕΦΚΑ και στο ΕΤΕΑΕΠ διακόπτεται από την ημερομηνία διαγραφής του από τους επαγγελματικούς συλλόγους.

Γ. Έναρξη εφαρμογής της κοινοποιούμενης ρύθμισης

Από τις διατάξεις της παρ. 3 του κοινοποιούμενου άρθρου προβλέπεται αναδρομική εφαρμογή των παρ. 1 και 2 του εν λόγω άρθρου από 1/1/2017.

Ως εκ τούτου, πρόσωπα που έχουν πραγματοποιήσει διακοπή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας ή δεν έχουν κάνει ουδέποτε έναρξη της επαγγελματικής τους δραστηριότητας μέχρι την ισχύ του ν.4488/2016, δηλαδή μέχρι και 12/9/2017, διαγράφονται από την ασφάλιση του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ αναδρομικά από 1/1/2017, ή από την ημερομηνία διακοπής της επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ. εφόσον αυτή γίνει μετά την 1/1/2017. Εφόσον κατ' εφαρμογή των ανωτέρω προκύπτει υποχρεωτική διακοπή της ασφάλισης μέχρι και 12/9/2017 οι εν λόγω ασφαλισμένοι έχουν δικαίωμα προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης **σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4 της κοινοποιούμενης ρύθμισης.**

Πρόσωπα που διακόπτουν την επαγγελματική δραστηριότητα μετά την ισχύ του ν.4488/2016, δηλαδή από 13/9/2017 και μετά, διαγράφονται από την ασφάλιση του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ από την ημερομηνία διαγραφής τους από τη Δ.Ο.Υ., με δικαίωμα προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης **σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 18, 37 και 96 παρ. 2, όπως ισχύει, του ν.4387/2016.**

Ασφαλιστικές εισφορές που έχουν καταβληθεί για περιόδους ασφάλισης από 1/1/2017 και μετά από πρόσωπα που εξαιρούνται αναδρομικά από την υποχρεωτική ασφάλιση του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ, συμψηφίζονται με τυχόν οφειλές και σε περίπτωση που δεν υπάρχουν οφειλές επιστρέφονται ως αχρεωστήτως καταβληθείσες. Τυχόν ασφαλιστικές εισφορές που δεν έχουν καταβληθεί για την ανωτέρω χρονική περίοδο δεν αναζητούνται.

Όσον αφορά στην υγειονομική περίθαλψη των ασφαλισμένων για τους οποίους προκύπτει αναδρομική διακοπή της υποχρεωτικής ασφάλισης στον ΕΦΚΑ, ασφαλιστικές εισφορές για υγειονομική περίθαλψη που αφορούν περίοδο ασφάλισης από 1/1/2017, ή από την ημερομηνία διακοπής της ασφάλισης, εάν αυτή έγινε μεταγενέστερα, μέχρι και 30/9/2017, εφόσον τα ανωτέρω πρόσωπα είχαν δικαίωμα ασφάλισης στους πρώην Τομείς Υγείας του κλάδου υγείας του ΕΤΑΑ και τους έχει χορηγηθεί ασφαλιστική ικανότητα, δεν επιστρέφονται, και σε περίπτωση που δεν έχουν καταβληθεί **αναζητούνται.**

Σημειώνουμε ότι εάν η διακοπή της ασφάλισης ανατρέχει την 1/1/2017, οι ασφαλιστικές εισφορές για υγειονομική περίθαλψη από 1/1/2017 έως 30/9/2017 υπολογίζονται με βάση το ελάχιστο μηνιαίο εισόδημα που προβλέπεται από το άρθρο 39 του ν.4387/2016, όπως ισχύει. Εάν όμως η διακοπή της ασφάλισης ανατρέχει σε μεταγενέστερη της 1/1/2017 ημερομηνία, οι ασφαλιστικές εισφορές για υγειονομική περίθαλψη που αφορούν σε περίοδο υποχρεωτικής ασφάλισης υπολογίζονται με βάση το εισόδημα που προκύπτει από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 39 του ν.4387/2016, όπως ισχύει, ενώ οι ασφαλιστικές εισφορές που αφορούν σε περίοδο για την οποία προκύπτει διακοπή της ασφάλισης υπολογίζονται με βάση το ελάχιστο μηνιαίο εισόδημα που προβλέπεται από το άρθρο 39 του ν.4387/2016, όπως ισχύει.

Για παράδειγμα εάν προκύπτει διακοπή της ασφάλισης από 1/4/2017, ασφαλιστικές εισφορές για υγειονομική περίθαλψη που αφορούν το χρονικό διάστημα

από 1/1/2017 έως 31/3/2017 υπολογίζονται με βάση το εισόδημα που προκύπτει από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος. Για το χρονικό διάστημα από 1/4/2017 έως 30/9/2017 υπολογίζονται με βάση το ελάχιστο μηνιαίο εισόδημα που προβλέπεται από το άρθρο 39 του ν.4387/2016, όπως ισχύει.

Σε κάθε περίπτωση, η ασφαλιστική ικανότητα για υγειονομική περίθαλψη ισχύει μέχρι 28/2/2018.

Σημειώνουμε ότι σε περίπτωση που δεν έχει χορηγηθεί ασφαλιστική ικανότητα λόγω οφειλών, οι σχετικές ασφαλιστικές εισφορές για υγειονομική περίθαλψη **δεν αναζητούνται**. Επίσης δεν αναζητούνται ασφαλιστικές εισφορές για υγειονομική περίθαλψη σε περίπτωση που τα ανωτέρω πρόσωπα υπάγονται για υγειονομική περίθαλψη στην ασφάλιση άλλου, πλην του ΕΦΚΑ, φορέα ή τομέα ή κλάδου ή λογαριασμού ασθένειας.

Όσον αφορά περιπτώσεις συνταξιούχων μέχρι 31/12/2016 από το Δημόσιο ή άλλους φορείς κύριας ασφάλισης, οι οποίοι υπάγονταν υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ (πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ) λόγω ιδιότητας από 1/1/2017, και για τους οποίους προέκυπτε υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών για υγειονομική περίθαλψη βάσει του άρθρου 44 του ν.4387/2016 (εισφορά επί της σύνταξης και εισφορά επί του εισοδήματος για υγειονομική περίθαλψη), εφόσον για αυτά τα πρόσωπα προκύπτει αναδρομική διαγραφή από τον ΕΦΚΑ βάσει της κοινοποιούμενης ρύθμισης, οι ασφαλιστικές εισφορές για υγειονομική περίθαλψη που έχουν καταβληθεί στον ΕΦΚΑ (πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ) επιστρέφονται ή σε περίπτωση που οφείλονται δεν αναζητούνται, με την προϋπόθεση ότι έχουν λάβει ασφαλιστική ικανότητα ως συνταξιούχοι. Εάν τα εν λόγω πρόσωπα επιθυμούν να συνεχίσουν προαιρετικά την ασφάλισή τους βάσει της παρ. 4 της κοινοποιούμενης ρύθμισης καταβάλλουν ασφαλιστικές εισφορές και για υγειονομική περίθαλψη.

Σε περίπτωση που υπάρχουν εκκρεμείς αιτήσεις για εγγραφή στα μητρώα του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ (πρώην ΕΤΑΑ – Τομείς Μηχανικών και ΕΔΕ, πρώην ΕΤΑΑ – Τομείς Νομικών), εάν η ημερομηνία υπαγωγής στην ασφάλιση με βάση το προγενέστερο νομοθετικό πλαίσιο ανατρέχει σε ημερομηνία πριν την 1/1/2017, για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία υπαγωγής μέχρι και 31/12/2016 υφίσταται υποχρέωση ασφάλισης και καταβολής ασφαλιστικών εισφορών. Για το χρονικό διάστημα από 1/1/2017 και μετά εφαρμόζονται τα ανωτέρω, και εάν δεν υπάρχει υποχρέωση ασφάλισης είναι δυνατή η προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 του κοινοποιούμενου άρθρου.

Η ίδια διαδικασία ακολουθείται και στις περιπτώσεις που η ημερομηνία υπαγωγής στην ασφάλιση με βάση το προγενέστερο νομοθετικό πλαίσιο ανατρέχει σε ημερομηνία από 1/1/2017 έως την έναρξη ισχύος του ν.4488/2017.

Δ. Προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης βάσει της παρ. 4 της κοινοποιούμενης διάταξης

Με την παρ. 4 του κοινοποιούμενου άρθρου δίνεται η δυνατότητα στους μηχανικούς και δικηγόρους, ελεύθερους επαγγελματίες, που με βάση το προγενέστερο νομοθετικό πλαίσιο υπάγονταν μέχρι την ισχύ του ν.4488/2017 υποχρεωτικά στην ασφάλιση του πρώην ΕΤΑΑ, και με το άρθρο 20 του ν.4488/2017 εξαιρούνται αναδρομικά της υποχρεωτικής ασφάλισης στον ΕΦΚΑ και στο ΕΤΕΑΕΠ, να συνεχίσουν την ασφάλισή τους στους ανωτέρω φορείς για το σύνολο των κλάδων ασφάλισης στους οποίους υπάγονταν πριν από την αναδρομική τους διαγραφή (κύρια ασφάλιση, υγειονομική περίθαλψη, επικουρική ασφάλιση, εφάπαξ παροχή).

Στην περίπτωση αυτή η μηνιαία ασφαλιστική εισφορά υπολογίζεται επί του προβλεπόμενου από το άρθρο 39 του ν.4387/2016 ελάχιστου μηνιαίου εισοδήματος για τους ασφαλισμένους άνω 5ετίας (σήμερα €586,08). Ως εκ τούτου εάν έχουν καταβληθεί από 1/1/2017 ασφαλιστικές εισφορές επί υψηλότερου εισοδήματος βάσει του πιο πρόσφατα εκκαθαρισμένου έτους, και ο ασφαλισμένος επιθυμεί τη συνέχιση της ασφάλισης, θα γίνει επανυπολογισμός των ασφαλιστικών εισφορών σύμφωνα με τα ανωτέρω, εκτός της εισφοράς για υγειονομική περίθαλψη, η οποία για το χρονικό διάστημα από 1/1/2017 έως 30/9/2017 υπολογίζεται σύμφωνα με τις ειδικότερες διευκρινήσεις που δίνονται στην παρούσα εγκύκλιο.

Δυνατότητα προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης σύμφωνα με την κοινοποιούμενη ρύθμιση έχουν:
α) μηχανικοί και δικηγόροι που είχαν υπαχθεί υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ μέχρι την ισχύ του ν.4488/2017 και σύμφωνα με την κοινοποιούμενη ρύθμιση εξαιρούνται της ασφάλισης του ΕΦΚΑ και του ΕΤΕΑΕΠ αναδρομικά από 1/1/2017 και μετά
β) μηχανικοί και δικηγόροι των οποίων το αίτημα για υπαγωγή στην ασφάλιση εκκρεμεί κατά την ημερομηνία ισχύος του ν.4488/2017, και των οποίων η ημερομηνία υπαγωγής στην ασφάλιση ανατρέχει σε ημερομηνία πριν από την ισχύ του ανωτέρω νόμου.

Στις λοιπές περιπτώσεις για την προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις των άρθρων 18, 37 και 96 παρ. 2, όπως ισχύει, του ν.4387/2016.

Για την υπαγωγή στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης της κοινοποιούμενης ρύθμισης υποβάλλεται σχετική δήλωση από τον ενδιαφερόμενο, εντός προθεσμίας τριών μηνών από την ημερομηνία ισχύος του ν.4488/2017. Λαμβάνοντας υπόψη τις δυσχέρειες που θα προκύψουν από την εφαρμογή της ανωτέρω ρύθμισης, και στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης και της προστασίας του διοικούμενου, **η ως άνω τρίμηνη προθεσμία είναι ενδεικτική,** και σχετικές αιτήσεις από τους ενδιαφερόμενους μπορούν να υποβληθούν και μεταγενέστερα αυτής. Η προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης αρχίζει από την επόμενη ημέρα που κατ' εφαρμογή της κοινοποιούμενης ρύθμισης διακόπτεται η υποχρεωτική ασφάλιση, και λήγει με την υποβολή σχετικής

αίτησης από την πρώτη ημέρα του επόμενου της υποβολής της αίτησης μήνα. Ο ασφαλισμένος δεν έχει δικαίωμα υποβολής νέας αίτησης για υπαγωγή στην ανωτέρω προαιρετική ασφάλιση και μπορεί να συνεχίσει την προαιρετική ασφάλισή του βάσει των γενικών ρυθμίσεων του άρθρου 18, 37 και 96 παρ. 2, όπως ισχύει, του ν.4387/2016, εφόσον πληροί τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις αυτές προϋποθέσεις.

Σημειώνουμε ότι σε περίπτωση προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης σύμφωνα με τα ανωτέρω και παράλληλης άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, εφαρμόζονται τα προβλεπόμενα από την παρ. 1 του άρθρου 36 και παρ. 2 του άρθρου 96, όπως ισχύει, του ν.4387/2016.

Σε περίπτωση που έχει υποβληθεί αίτημα συνταξιοδότησης από 1/1/2017 έως την ημερομηνία ισχύος του άρθρου 20 του ν.4488/2017, και κατ' εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου προκύπτει αναδρομική διακοπή της υποχρεωτικής ασφάλισης, ο χρόνος αυτός θεωρείται ως χρόνος προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 4 της κοινοποιούμενης ρύθμισης, εκτός και εάν ο ασφαλισμένος δηλώσει με αίτησή του ότι δεν επιθυμεί ο χρόνος αυτός να συνυπολογιστεί με το χρόνο ασφάλισης που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία διακοπής της υποχρεωτικής ασφάλισης.

Όσον αφορά στη **δυνατότητα προαιρετικής συνέχισης της ασφάλισης στον ΕΦΚΑ μόνο για υγειονομική περίθαλψη βάσει των διατάξεων του άρθρου 35 παρ. 6 του ν.2676/1999,** σύμφωνα με τις οποίες οι μηχανικοί που έχουν προχωρήσει σε διακοπή της επαγγελματικής τους δραστηριότητας και έχουν διαγραφεί από το ΤΕΕ μπορούν να συνεχίσουν την ασφάλισή τους για υγειονομική περίθαλψη εφόσον έχουν συμπληρώσει 15 έτη ασφάλισης στην κύρια σύνταξη του πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ και δεν ασφαλίζονται για παροχές ασθένειας στον ΕΦΚΑ ή σε άλλον φορέα ασθένειας λόγω άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας, αυτές εξακολουθούν να εφαρμόζονται και μετά την ισχύ του ν.4488/2017. Στην περίπτωση αυτή η ασφαλιστική εισφορά για υγειονομική περίθαλψη υπολογίζεται επί του ελάχιστου μηνιαίου εισοδήματος που προβλέπεται από το άρθρο 39 του ν.4387/2016, όπως ισχύει (σήμερα €586,08). Εάν δεν διαγραφούν από το Τ.Ε.Ε., εφόσον επιθυμούν, μπορούν να συνεχίσουν την ασφάλισή τους για υγειονομική περίθαλψη προαιρετικά σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 18 και 37 του ν.4387/2016.

Επισημαίνουμε ότι ο χρόνος υπαγωγής στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης βάσει της παρ. 4 της κοινοποιούμενης ρύθμισης, είναι χρόνος προαιρετικής ασφάλισης και όχι αναγνωριζόμενος χρόνος ασφάλισης, και ως εκ τούτου δεν συνυπολογίζεται με τους αναγνωριζόμενους χρόνους ασφάλισης για τον έλεγχο του προβλεπόμενου κατά περίπτωση ανωτάτου ορίου αναγνωριζόμενου χρόνου ασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 40 του ν.3996/2011. Επίσης, ως χρόνος προαιρετικής ασφάλισης δεν συνυπολογίζεται με τον χρόνο υποχρεωτικής ασφάλισης για τη συμπλήρωση των χρονικών προϋποθέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 18 και 37 του ν.4387/2016.

Σε περίπτωση που ο ασφαλισμένος έχει υπαχθεί στην προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης βάσει της παρ. 4 της κοινοποιούμενης ρύθμισης, δεν καταβάλλει όμως εμπρόθεσμα τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, αυτές επιβαρύνονται με τον

προβλεπόμενο τόκο καθυστέρησης. Σημειώνουμε ότι η μη καταβολή των ασφαλιστικών εισφορών δεν συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος, καθώς η προαιρετική ασφάλιση βάσει της κοινοποιούμενης ρύθμισης διακόπτεται μόνο μετά από αίτηση του ασφαλισμένου ή με την υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης.

Ε. Ασφάλιση μηχανικών που έχουν τραπεί σε άλλο επάγγελμα

Όπως σας έχουμε γνωρίσει με το αριθ. Φ.10043/19893/606/30-5-2017 έγγραφό μας (ΑΔΑ : 6ΧΜΠ465Θ1Ω-Λ96), στις περιπτώσεις μελών του ΤΕΕ που έχουν τραπεί σε άλλο επάγγελμα, δηλαδή δεν απασχολούνται ως μηχανικοί, και παρέχουν μισθωτή εργασία (για παράδειγμα απασχολούνται ως υπάλληλοι γραφείου) ή μη μισθωτή εργασία (για παράδειγμα ασκούν εμπορική δραστηριότητα), αλλά εξακολουθούν να είναι μέλη του ΤΕΕ, δηλαδή διατηρούν την ιδιότητα, καταβάλλονται ασφαλιστικές εισφορές σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 1 του ν.4387/2016.

Μετά την ισχύ της κοινοποιούμενης ρύθμισης, στις ανωτέρω περιπτώσεις από 1/1/2017 και μετά δεν προκύπτει πλέον παράλληλη άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, και ως εκ τούτου δεν έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις του άρθρου 36 παρ. 1 του ν.4387/2016.

Παράδειγμα 4 : Μηχανικός, ασφαλισμένος μέχρι 31/12/1992 (παλαιός ασφαλισμένος), εγγεγραμμένος στο ΤΕΕ, χωρίς έναρξη επαγγελματικής δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ., ο οποίος απασχολείται ως υπάλληλος γραφείου στον ιδιωτικό τομέα. Μέχρι 31/12/2016 υπαγόταν στην ασφάλιση του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ ως μισθωτός και στην ασφάλιση του ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ ως ελεύθερος επαγγελματίας (λόγω ιδιότητας).
Από 1/1/2017, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36 παρ. 1 του ν.4387/2016, κατέβαλε ασφαλιστική εισφορά ως μισθωτός βάσει του άρθρου 38 και 41 παρ. 1 του ν.4387/2016, και εφόσον δεν καλυπτόταν η ελάχιστη προβλεπόμενη μηνιαία εισφορά του ελεύθερου επαγγελματία, κατέβαλε τη σχετική διαφορά.
Μετά την ισχύ της κοινοποιούμενης ρύθμισης, για τον εν λόγω ασφαλισμένο προκύπτει διακοπή της υποχρεωτικής ασφάλισης στο πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ από 1/1/2017, και συνεπώς από την ανωτέρω ημερομηνία καταβάλει ασφαλιστική εισφορά ως μισθωτός βάσει του άρθρου 38 και 41 παρ. 1 του ν.4387/2016.
Σε περίπτωση όμως που το επιθυμεί, ο εν λόγω ασφαλισμένος μπορεί να συνεχίσει προαιρετικά την ασφάλισή του, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρ. 4 της κοινοποιούμενης ρύθμισης.

Στ. Μεταβολές στη διαδικασία συνταξιοδότησης

Σύμφωνα με τις καταστατικές διατάξεις του πρώην ΕΤΑΑ – ΤΣΜΕΔΕ και ΕΤΑΑ – Τομέας Ασφάλισης Νομικών προϋπόθεση για τη λήψη σύνταξης λόγω

γήρατος ή αναπηρίας από τους ανωτέρω Τομείς είναι η διαγραφή του ασφαλισμένου από τους οικείους επαγγελματικούς συλλόγους (ΤΕΕ για τους μηχανικούς, Δικηγορικός Σύλλογος για τους δικηγόρους).

Όπως όμως προαναφέρθηκε, από 1/1/2017 η υπαγωγή στην υποχρεωτική ασφάλιση των ανωτέρω Τομέων του πρώην ΕΤΑΑ για τους αυτοαπασχολούμενους διακόπτεται με τη διακοπή της επαγγελματικής δραστηριότητας και τη διαγραφή από τη Δ.Ο.Υ. Ως εκ τούτου, από 1/1/2017 για την συνταξιοδότηση των ασφαλισμένων αυτής της κατηγορίας δεν απαιτείται η διαγραφή από τους οικείους επαγγελματικούς συλλόγους.

Ως προς την έναρξη συνταξιοδότησης, για αιτήσεις συνταξιοδότησης που υποβάλλονται μετά την 1/1/2017 από τους ασφαλισμένους που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της κοινοποιούμενης ρύθμισης, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι σχετικές καταστατικές διατάξεις των Τομέων του πρώην ΕΤΑΑ, όμως εάν η ημερομηνία έναρξης συνταξιοδότησης είχε ως βάση την ημερομηνία διαγραφής από τους οικείους επαγγελματικούς συλλόγους, από 1/1/2017 λαμβάνεται η ημερομηνία διακοπής της επαγγελματικής δραστηριότητας και διαγραφής από τη Δ.Ο.Υ.

Ο Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Α. Πετρόπουλος